

Hatáskör és illetékesség - Luxemburg

TARTALOMJEGYZÉK

- 1 Rendes polgári bírósághoz vagy különös hatáskörű bírósághoz (például munkaügyi bírósághoz) kell-e fordulnom?
- 2 Ha a rendes polgári bíróságok rendelkeznek hatáskörrel (azaz e bíróságok feladata az ilyen ügyek elbírálása), hogyan tudhatom meg, hogy melyik bírósághoz kell fordulnom?
 - 2.1 Létezik-e különbségtétel alacsonyabb és magasabb fokú rendes polgári bíróságok (például körzeti bíróságok, illetve regionális bíróságok) között, és ha igen, melyik rendelkezik hatáskörrel az ügyemben?
 - 2.2 Területi illetékesség („A” vagy „B” város bírósága rendelkezik-e illetékességgel az ügyemben?)
 - 2.2.1 A területi illetékességre vonatkozó főszabály
 - 2.2.2 A főszabály alóli kivételek
 - 2.2.2.1 Mikor választhatok az alperes lakóhelye szerinti bíróság (a főszabály alkalmazásával meghatározott bíróság) és egy másik bíróság között?
 - 2.2.2.2 Mikor kell az alperes lakóhelye szerinti bíróságtól (a főszabály alkalmazásával meghatározott bíróságtól) eltérő bíróságot választanom?
 - 2.2.2.3 Maguk a felek kiköthetik-e olyan bíróság illetékességét, amely egyébként nem lenne illetékes?
- 3 Ha különös hatáskörű bíróság rendelkezik hatáskörrel, hogyan állapíthatom meg, hogy melyikhez kell fordulnom?

1 Rendes polgári bírósághoz vagy különös hatáskörű bírósághoz (például munkaügyi bírósághoz) kell-e fordulnom?

A Luxemburgi Nagyhercegségben a polgári és kereskedelmi ügyekben eljáró rendes bíróság a kerületi bíróság (*tribunal d'arrondissement*). Két bírósági kerület létezik, Luxembourg város és Diekirch, ahol egy-egy kerületi bíróság működik.

A kerületi bíróság hatáskörébe tartozik minden olyan polgári és kereskedelmi ügy, amelyet a törvény nem utal más bíróságok hatáskörébe.

Néhány más országtól eltérően nincsenek kereskedelmi ügyekben eljáró különös hatáskörű bíróságok. A kerületi bíróságok különös hatáskörű tanácsai egyszerűsített eljárásban bírálják el a kereskedelmi ügyeket.

A különös hatáskörű bíróságok hatáskörébe főként az alábbiak tartoznak:

- Kis értékű követelések: ha a követelés összege nem haladja meg a 10 000 EUR-t, az ügy a békebíróságok (*justices de paix*) hatáskörébe tartozik. A Luxemburgi Nagyhercegségben három ilyen bíróság működik: egy Luxembourg városban, egy Esch-sur-Alzette-ben és egy Diekirchben, és mindegyik egy adott földrajzi terület tekintetében rendelkezik illetékességgel.
- Munkajogi ügyek: a munkaügyi bíróság (*tribunal du travail*) jár el a munkaszerződésekkel kapcsolatos ügyekben. A Luxemburgi Nagyhercegségben három munkaügyi bíróság működik: egy Luxembourg városban, egy Esch-sur-Alzette-ben és egy Diekirchben, és mindegyik egy adott földrajzi terület tekintetében rendelkezik illetékességgel. A gyakorlatban a munkaügyi bíróság a békebíróság épületében működik.

- Bérleti szerződések: a bérleti szerződésekkel kapcsolatos jogvitákban a perérték nagyságától függetlenül a békebírók (*ju ge de paix*) járnak el. A bérleti díj összegével kapcsolatos jogvita esetén a per illetékes bíróság előtti megindítása előtt az ügygel az adott település bérleti ügyekkel foglalkozó testületéhez (*commission des loyers*) kell fordulni.
- Szomszédok közötti jogviták: a szomszédok közötti legtöbb jogvita a szolgalmi joggal vagy a telekhatárral kapcsolatos, és a békebírók hatáskörébe tartozik. Ha azonban az ügy nagyobb jelentőségűvé válik, és kártérítési keresetet nyújtanak be, a követelés összege határozza meg az eljáró bíróságot: 10 000 EUR-t meghaladó összeg esetén a kerületi bíróságok járnak el.
- Társadalombiztosítással kapcsolatos ügyek: a társadalombiztosítással kapcsolatos ügyekben a társadalombiztosítási választottbírói tanács (*Conseil arbitral de la sécurité sociale*) jár el. A választottbírói tanács székhelye Luxembourg városban van, és az ország egész területére kiterjed az illetékessége.
- Túlzott mértékű eladósodottság: ezek az ügyek a békebírók hatáskörébe tartoznak.

2 Ha a rendes polgári bíróságok rendelkeznek hatáskörrel (azaz e bíróságok feladata az ilyen ügyek elbírálása), hogyan tudhatom meg, hogy melyik bírósághoz kell fordulnom?

2.1 Létezik-e különbség a kisebb és nagyobb fokú rendes polgári bíróságok (például körzeti bíróságok, illetve regionális bíróságok) között, és ha igen, melyik rendelkezik hatáskörrel az ügyemben?

Békebírók járnak el a polgári és kereskedelmi ügyekben, ha a követelés (kamatok és költségek nélküli) összege nem haladja meg a 10 000 EUR-t. Ennél nagyobb összeg esetén a kerületi bíróság jár el.

A pénzügyi érték nem érintő ügyekben, például a családi ügyekben mindig a kerületi bíróság jár el.

2.2 Területi illetékesség („A” vagy „B” város bírósága rendelkezik-e illetékességgel az ügyemben?)

2.2.1 A területi illetékességre vonatkozó főszabály

Főszabály szerint az a bíróság illetékes, amelynek területén az alperes lakik. E szabály célja az, hogy bizonyos fokú védelmet biztosítson az alperes számára, mert könnyebb a lakóhelyéhez legközelebb eső bíróságon védekeznie.

Ha az alperes természetes személy, akkor a lakóhelye vagy tartózkodási helye szerinti bíróság jár el.

A gazdasági társaságok, egyesületek stb. ellen nemcsak a bejegyzett székhelyük szerinti bíróságon lehet pert indítani, hanem a fióktelepük vagy irodájuk szerinti bíróságon is, amennyiben van a harmadik felekkel való eljárásra felhatalmazott képviselőjük, és a jogvita az adott fióktelep vagy iroda működésével kapcsolatos.

2.2.2 A főszabály alóli kivételek

2.2.2.1 Mikor választhatok az alperes lakóhelye szerinti bíróságot (a főszabály alkalmazásával meghatározott bíróságot) és egy másik bíróságot között?

- Szerződések: a felperes keresetet nyújthat be az alperes lakóhelye vagy a szerződés jellegétől függően az áru kézbesítési helye vagy a szolgáltatás teljesítési helye szerinti bíróságon.
- Kárt okozó cselekményekért (jogellenes károkozásért) való felelősség vagy büntetőeljáráshoz kapcsolódó polgári peres eljárás esetén a kereset benyújtható az alperes lakóhelye szerinti bíróságon vagy a kár bekövetkezésének vagy a kárt okozó cselekmény elkövetésének helye szerinti bíróságon.

2.2.2.2 Mikor kell az alperes lakóhelye szerinti bíróságtól (a főszabály alkalmazásával meghatározott bíróságtól) eltérő bíróságot választanom?

- Az alábbi ügyekben:

1. kiskorúak házasságkötésének engedélyezése iránti kérelmek, a házasság érvénytelenítése iránti kérelmek, a házasságkötés elhalasztásának megszüntetése vagy meghosszabbítása iránti kérelmek, a házasság ellen emelt kifogások és az ilyen kifogások elutasítása iránti kérelmek;
2. a házassági szerződésekkel és a házassági vagyoni rendszerekkel kapcsolatos kérelmek, valamint a vagyonmegosztás iránti kérelmek;
3. a házastársak jogaival és kötelességeivel, valamint a házasság vagy a bejegyzett élettársi kapcsolat költségeihez való hozzájárulással kapcsolatos kérelmek;
4. a bejegyzett élettársi kapcsolat megszüntetése;
5. tartás iránti kérelmek;

6. a láthatási jog gyakorlásával, a gyermekelhelyezéssel, valamint a gyermek eltartásához és oktatásához való hozzájárulással kapcsolatos kérelmek;

7. a szülői felügyelet gyakorlásával kapcsolatos kérelmek, a szülői felügyelet megszüntetésével kapcsolatos kérelmek kivételével;

8. a kiskorúak vagyonának jogszerű kezelésével kapcsolatos határozatok és a kiskorúak feletti gyámsággal kapcsolatos határozatok;

9. a családon belüli erőszakról szóló 2003. szeptember 8-i módosított törvény 1. cikkének (1) bekezdése alapján a lakóhelyükről kitiltott személyek visszatérésének megtiltása iránti kérelmek (*loi modifiée du 8 septembre 2003 sur la violence domestique*), az említett tilalom ugyanezen törvény 1. cikkének (2) bekezdése szerinti meghosszabbítására irányuló kérelmek és az ilyen döntésekkel szemben benyújtott fellebbezések;

eltérő rendelkezés hiányában az alábbi kerületi bíróság illetékes:

1. a család lakóhelye szerint bíróság;

2. ha a szülők külön élnek, a szülői felügyelet közös gyakorlása esetén azon szülő tartózkodási helye szerinti bíróság, akinél a kiskorú szokásos tartózkodási helye található, vagy azon szülő tartózkodási helye szerinti bíróság, aki a szülői felügyeletet kizárólagosan gyakorolja;

3. egyéb esetekben a nem az eljárást indító személy tartózkodási helye szerinti bíróság.

Közös kérelmek esetén a felek választják ki a valamelyik fél lakóhelye szerinti bíróságot.

Ha azonban a jogvita tárgya csak a házastárs tartása, a gyermek eltartásához és oktatásához való hozzájárulás, a házasság költségeihez való hozzájárulás, vagy sürgős és ideiglenes intézkedés a bejegyzett élettársi kapcsolat megszűnése esetén, a házastárs vagy a volt élettárs vagy a gyermek – adott esetben nagykorú gyermek – neveléséért elsősorban felelős szülő tartózkodási helye szerinti bíróság jár el.

Az illetékességet a kérelem benyújtásának napján vagy házasság felbontása esetén az első beadvány benyújtásának napján érvényes tartózkodási hely határozza meg.

- Gyermek felügyeleti jogával és a láthatósági joggal kapcsolatban a költségmentesség iránti kérelmek: az a bíróság illetékes, amelynek területén a gyermek lakik vagy feltehetően lakik.
- A házasság felbontása vagy különválás, valamint azok következményei: az a bíróság illetékes, amelynek területén a házastársak közös tartózkodási helye található, ennek hiányában az a bíróság illetékes, amelynek területén az alperes vagy – a házasság kölcsönös megegyezéssel történő felbontása esetén – valamelyik házastárs lakik.
- Öröklés: az elhunyt utolsó lakóhelye szerinti bíróság jár el.
- Bérleti szerződések: az ingatlan fekvése szerinti bíróság jár el.
- Munkajogi ügyek: a munkahely szerinti bíróság jár el. Bizonyos esetekben azonban, amikor a munkáltató egy másik tagállamban élő munkavállaló ellen indít pert, a munkavállaló lakóhelye szerinti bíróság jár el.

2.2.2.3 *Maguk a felek kiköthetik-e olyan bíróság illetékességét, amely egyébként nem lenne illetékes?*

A luxemburgi jog lehetővé teszi a joghatóság kikötését, amelynek értelmében a szerződő felek meghatározott bíróságot jelölnek ki a jogvitáik eldöntésére.

Az eljáró bíróság kikötése különösen a különböző tagállamokban élő felek közötti jogviták esetén hasznos, mert előre meghatározhatják, melyik bíróság járjon el egy adott ügyben. Az uniós tagállamok közötti ilyen kikötések érvényességét a 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet szabályozza.

A felek kizárólag belföldi vonatkozású ügyekben is megállapodhatnak az eljáró bíróságról. Ebben az esetben a felek olyan békebíróság elé terjeszthetik a jogvitájukat, amely a követelés összege vagy az illetékességre vonatkozó szabályok értelmében alapvetően nem járhatna el. A felek közötti megállapodás lehet kifejezett, vagy következhet egyszerűen abból, hogy az alperes megjelenik a bíróság előtt, perbe bocsátkozik, és az ellenkérelem előterjesztése előtt nem kifogásolja az ügyet elbíráló bíróság joghatóságának hiányát. A felek azonban nem választhatják meg, hogy melyik kerületi bíróság bírálja el ügyüket, mivel a követelés összegén alapuló hatásköri szabályok közpolitikán alapulnak.

A joghatósági kikötés csak akkor érvényes, ha mindkét fél elfogadja. Az általános szabályok szerint kell benyújtani e megállapodás bizonyítékát.

Néhány esetben jogszabályok korlátozzák a feleknek az eljáró bíróság megválasztására vonatkozó szabadságát. A fogyasztók jogi védelméről szóló törvény (*loi sur la protection juridique du consommateur*) például semmisnek nyilvánítja azokat a kikötéseket, amelyek megfosztanak a fogyasztókat a rendes bíróságok előtti keresetindítás jogától.

3 Ha különös hatáskörű bíróság rendelkezik hatáskörrel, hogyan állapíthatom meg, hogy melyikhez kell fordulnom?

A luxemburgi jog szerinti különös hatáskörű bíróságok – a munkaügyi bíróság, a bérleti szerződések tekintetében a békebíróság; az elsőfokú közigazgatási bíróság (*tribunal administratif*) vagy a társadalombiztosítási választottbíróság – első fokon tárgyalják a hatáskörükbe tartozó valamennyi ügyet a követelés összegétől függetlenül.

Így például a békebíróságok az általános szabályok szerint általában csak olyan ügyekben rendelkeznek hatáskörrel, amelyek esetében a követelés összege nem haladja meg a 10 000 EUR-t, de ez a korlátozás nem vonatkozik a bérleti szerződésekkel kapcsolatos jogvitákra.

Illetékesség:

- Az illetékességre vonatkozó alapvető szabályok

Főszabály szerint az alperes lakóhelye szerinti bíróság illetékes, de a különös hatáskörű bíróságok esetében vannak kivételek.

Például általában a munkavégzés helye szerinti munkaügyi bíróság, nem pedig valamelyik fél lakóhelye szerinti bíróság illetékes. Továbbá, a bérleti szerződésekkel kapcsolatos jogvitákat a bérelt ingatlan fekvése szerinti bíróság elé kell terjeszteni.

Az elsőfokú közigazgatási bíróság és a társadalombiztosítási választottbírósági tanács esetében nem merül fel az illetékesség kérdése, mert Luxemburg egész területére kiterjed az illetékességük.

- Az általános szabály alóli kivételek

A különös hatáskörű bíróságok csak a kifejezetten rájuk ruházott hatáskörrel rendelkeznek, és főszabály szerint a felek nem választhatnak a törvény által megállapított bíróságtól eltérő bíróságot.

Általánosságban elmondható, hogy a joghatóság e tekintetben közpolitikán alapul (például munkajogi ügyekben), ami azt jelenti, hogy a bíróságnak hivatalból kell vizsgálni saját joghatósága hiányát, még akkor is, ha a felek nem kifogásolják azt. Amint fentebb ismertettük, kivételt jelent ezen elv alól az az eset, amikor a békebíróság a követelés összege miatt nem rendelkezne hatáskörrel az ügy elbírálására, de a felek kifejezett vagy hallgatólagos megállapodást kötnek a joghatóságról. Ebben az esetben a békebíróság nem állapíthatja meg hatásköre hiányát.

Kapcsolódó hivatkozások

<http://www.legilux.lu/>

<https://justice.public.lu/fr.html>

Kapcsolódó dokumentumok

[Az igazságszolgáltatás szervezete\(147 kb\) \(147 Kb\)](#)

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Utolsó frissítés: 21/05/2019